

Zloději kvůli pár stovkám riskují životy, a to nejen své

Policistům se podařilo dopadnout skupinu, která kradla olejové náplně

JAROSLAV PERDOCH

Ostrava – V rukou policie skončil zlodějský gang, který v Moravskoslezském kraji vykrádal olejové náplně z distribučních transformátorů společnosti ČEZ. Skupina řádila zejména na Karvinsku a Frýdecko-Místecku. Kriminální nevyklučují, že má na svědomí i krádeže z jiných regionů.

Vinutí i olej

„Ročně evidujeme desítky krádeží vinutí transformátoru i jeho olejových náplní. Zloději pro pár korun hazardují se svým životem a téměř vždy dojde k poškození životního prostředí. Energetici proto zintenzivnili spolupráci s Policií ČR v lokalitách, kde se krádeže vyskytují,“ uvedl Jaroslav Jurča, mluvčí Skupiny ČEZ pro severní a střední Moravu, s tím, že výsledkem je zadržení skupiny z Karvinska.

„Pachatelé se již doznali k několika krádežím olejové náplně z distribučních transformátorů v oblasti Karvinska a částečně i Frýdecko-Místecku. Na základě jejich výpovědí lze předpokládat, že budou vyřešeny i dosud neobjasněné případy a budou dopadeni další pachatelé,“ doplnil Jurča,

podle kterého zloději neskutěně hazardují. „Při zásahu elektrickým proudem jim hrozí smrtelná poranění, případně těžké popáleniny s doživotními následky,“ řekl Jurča.

PŘI KRÁDEŽÍCH téměř vždy dochází k úniku oleje do okolní zeminy. Energetici pak musejí provést finančně i technicky náročnou sanaci půdy. Foto: ČEZ

Stovky tisíc

Škody se pohybují v řádech statisíců korun. „Nepoctivci se často obohatí o stokoruny, ale škoda na distribučním za-

řízení dosahuje řádově na jednom transformátoru přibližně půl milionu korun. Na pachatele navíc zpravidla doplatí nevinní zákazníci, neboť takový zlodějský zásah způsobí samozřejmě poruchu a lidé jsou pak bez elektřiny do výměny zařízení,“ uvedl Jurča. Kromě škody vzniklé krádeží dochází i ke znečištění životního prostředí. Téměř vždy totiž unikne olej do okolní zeminy. Energetici pak musejí provést finančně i technicky náročnou sanaci půdy.

Děti v ohrožení

Zloději kradou i další energetické komponenty. Kromě izolačních olejů a vinutí transformátoru, které obsahuje barevné kovy, berou i měděné vodiče. Svou pozornost zaměřují také na dvířka rozváděčů nízkého napětí. „K ohrožení života a zdraví tak může dojít u naprosto nevinných osob, zejména pak dětí, protože po odcizení dvířek jsou volně přístupné části pod napětím až do doby příjezdu poruchové čety,“ dodal Jurča s tím, že pokud lidé zjistí narušení rozváděče, měli by volat na poruchovou linku 840 850 860. „Lze tak zamezit úrazu elektrickým proudem,“ uzavřel Jurča.

POMÁHAJÍ V BOSNĚ A HERCEGOVINĚ

POMOC. Do povodněmi sužované Bosny a Hercegoviny vyjel v noci na včerejšek tým moravskoslezských hasičů. Veze dvě velkokapacitní čerpací stanice, které budou odčerpávat vodní laguny. Zcela soběstačný tým má k dispozici celkem sedm vozidel, včetně dvou kontejnerových automobilů, na nichž veze obě čerpadla. Stravu, vodu a pohonné hmoty má minimálně na čtrnáct dní. (per) Foto: HZS MSK

Onanoval před restaurací

Krnov – Své choutky na uzdě nedokázal udržet pětadvacetiletý muž z Krnova, kterého v těchto dnech obvinil policejní komisař z přečinu výtržnictví. Na začátku dubna se začal sexuálně ukájet před ženou, která seděla v restauraci ve Štursově ulici. Obviněný byl v minulosti za podobné jednání odsouzen již osmkrát. Za své choutky může skončit až na tři roky „v chládku“. (ana)

Desetiletý chlapec krvácel z tepny

Karviná – Tepenným krvácením skončilo poranění desetiletého chlapce, který se pořežal o sklo z výplně dveří v jednom z karvinských bytů. „Pacient byl v době příjezdu záchranářů při vědomí, byl však v šoku. Záchranáři ošetřili jeho poranění, zajistili žilní vstupy a podali mu léky,“ popsal mluvčí záchranné služby Lukáš Humpl s tím, že chlapec byl převezen sanitkou na heliport v karvinské nemocnici, kam pro něj přiletěl vrtulník a dopravil jej do Fakultní nemocnice v Ostravě. (rich)

POLICEJNÍ ZPRÁVY

Seriál o novém občanském zákoníku

PETR KAUSTA. Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausa & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Podstatou výměnku je právo původního vlastníka na určitě zaopatření v souvislosti s převodem jeho nemovitě věci na nabyvatele. Nabyvatel se pak zavazuje toto zaopatření poskytnout. Institut výměnku předchozí občanský zákoník neznal a neupravoval, nicméně nejdříve do úplnou novinku. Jistou podobu výměnku obsahoval občanský zákoník z roku 1950. Výměnek podle nové právní úpravy může být zřízen jako obligace (tj. působí pouze mezi stranami smlouvy) nebo jako věcné právo, které lze zapsat do katastru nemovitosti (pokud nabyvatel rodinného domu převede vlastnické právo na třetí osobu, pak tato je výměnkem zatížena a je povinná poskytovat stejné zaopatření, jaké by byl povinován poskytovat nabyvatel).

KDE V NOZ PRÁVNÍ ÚPRAVU ZAOPATŘOVACÍCH SMLUV NALEZNETE?

§ 2586–2635 v části čtvrté, hlavě druhé, dílu dvanáctém zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

Výměnek a důchod – možná forma zaopatření ve stáří

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

Manželé Malinovi měli ve společném jmění manželů dvoupatrový rodinný dům v podhorské vesničce v Beskydech. Na jeho údržbu a provoz však již vlastními silami a finančními prostředky přestávali stačit.

Jejich syn Jirka bydlel v malé garsonce v Praze, kde také podnikal, avšak v posledních měsících se mu ne-

dařilo a dostal se do finanční tísně. To jej přinutilo podnikání v Praze ukončit a vrátit se do domu za rodiči do rodinných beskydských hor.

Malinovi měli z návratu syna radost, neboť měli se synem velmi dobrý vztah a byli rádi, že jim syn bude pomáhat a že na dům již nebudou sami.

Jirka si brzy v nedalekém městě našel práci a rodičům

sdělil, že jim bude pomáhat jak finančně, tak i fyzicky se starostí o dům.

S ohledem na svůj pokročilý věk se manželé Malinovi rozhodli na syna převést vlastnické právo k rodinnému domu s tím, že chtěli mít do budoucna jistotu, že budou moci v domě dožít a že jim syn bude kdykoli nápomocen.

S prosbou o pomoc, jak tuto situaci právně vyřešit, se Malinovi obrátili na internetovou právní poradnu: www.pravnilinka.cz.

RADA PRO RODINU MALINOVÝCH

● Manželé Malinovi mohou ve prospěch syna Jirky zřídit tzv. výměnek ve formě reálného břemene, který zaručí to, že syn Jirka nabude vlastnické právo k rodinnému domu, a oproti tomu bude povinován do konce života rodičů strpět jejich bydlení v téže domě (výměnek se zapisuje do katastru nemovitostí spolu s vlastnickým právem, nebo i dříve – tzv. budoucí výměnek) – § 2708.

● Výměnek nemusí zaručovat pouze právo bydlení rodičů v domě, ale může také zaručovat povinnost Jirky pečovat pomocnými úkony o rodiče, kteří to nezbytně potřebují ve stáří, v nemoci, při úrazu nebo v jiné podobné nouzi, a to i tehdy, není-li to výslovně ujednáno – § 2709.

● Ve výměnku si Malinovi mohou sjednat i povinnost Jirky přispívat jim konkrétní peněžní částkou tzv. důchodem – § 2701.

● Malinovi si mohou výměnek zřídit jak na dobu určitou, tak třeba i doživotně – § 2707 odst. 1.

● Výměnek vyhrazený manželům se nezkracuje smrtí jednoho z nich – § 2712.

O výměnku a důchodu

Výměnek

● Výměnek může být zřízen na dobu určitou (např. 5 let) nebo třeba doživotně. Samotné plnění nabyvatele může mít různou povahu.

Plnění může mít naturální podobu – strava, tekutiny, plody z úrody nebo se může jednat o pomocné úkony (např. dovážet jídlo, zavést k lékaři, vyzvednout léky apod.).

Takto zaopatřen nemusí být pouze původní vlastníci, ale kterákoli třetí osoba (např. bratr původního vlastníka rodinného domu). Samotná práva z výměnku nelze postoupit na jinou osobu, ani nemůže být předmětem dědictví (již splatné plnění však postoupit lze).

Nabyvatelů nemovitě věci, která je zatížena výměnkem, může být i více, v takovém případě jsou vůči původním vlastníkům všichni nabyvatelé zavázáni společně a nerozdílně.

Pokud dojde ke zkáze nemovitě

věci, ve které bylo vyhrazeno výměnkářů bydlení, opatří osoba zavázaná z výměnku výměnkáři na vlastní náklady vhodné náhradní bydlení.

Důchod

● Důchodem se rozumí pravidelná peněžitá dávka, která je poskytována plátcem příjemci. Tento smluvní typ již předchozí občanský zákoník znal (§ 842 – 844).

Samotný důchod bude jistě často spojen s výměnkem. Důchod může být stanoven různými způsoby, například jako pevná peněžitá částka, nebo proměnlivá v závislosti na zhodnocení peněz, nebo tak, že příjemců je více, a v případě, že jeden z nich zemře, navýšuje se v tomto rozsahu dávka na ostatní příjemce.

✓ Důchod může být zřízen na dobu určitou, neurčitou nebo po dobu života příjemce důchodu. Zaváže-li se plátec k placení důchodu na dobu života nějakého oso-

by nebo na dobu delší než pět let, vyžaduje smlouva písemnou formu. Právo na důchod nelze postoupit jinému. Pohledávku splatné dávky však postoupit lze.

✓ Pokud si strany důchodu nestanoví něco jiného, je důchod splatný měsíčně dopředu. Zemře-li osoba, na dobu jejíhož života byl důchod ujednan, zaplatí plátec dávku, která za života oné osoby již dospěla. Bylo-li však ujednáno, že důchod je splatný pozadu, zaplatí plátec dávku připadající na dobu, po kterou ona osoba byla ještě naživu. Stejně jako výměnek, také důchod lze zřídit ve prospěch třetí osoby.

✓ Pokud je důchod zřízen bezúplatně, může si plátec vyhradit, že důchod nelze postihnout exekucí ani v rámci insolvenčního řízení. Taková výhrada je účinná vůči třetím osobám i vůči orgánům veřejné moci, avšak jen do výše, kterou příjemce vzhledem ke svým poměrům pro své zaopatření nutně potřebuje.

DOPORUČENÍ Z PRAXE

- ◆ Zákon až na výjimky nepředepisuje pro zaopatřovací smlouvy písemnou formu, nicméně s ohledem na důkazní sílu písemné smlouvy v okamžiku sporu, nelze, než důrazně doporučit písemnou formu zachovat.
- ◆ Odůvodňují-li to okolnosti případu u důchodu, může se příjemce důchodu obrátit na soud, aby nařídil prodej části plátcova majetku a použití výtěžku z jeho prodeje k placení důchodu po přiměřenou dobu do budoucna.
- ◆ Pokud si to strany stanoví, pak dávky z důchodu (bezúplatného) jsou nepostizitelné exekucí nebo v insolvenčním řízení.

NEZAPOMEŇTE

- ◆ Výměnek může být zřízen i na základě soudního rozhodnutí, typicky se bude jednat o případy, kdy je předmětem rozhodnutí vypořádání podílového spoluvlastnictví.
- ◆ Změní-li se poměry tou měrou, že na osobě zavázané k výměnku nelze spravedlivě požadovat, aby setrvala u naturálního plnění, a nedohodnou-li se strany, může soud na návrh osoby zavázané k výměnku rozhodnout, že se naturální výměnek zcela nebo zčásti nahradí peněžitým důchodem.
- ◆ Výměnek vyhrazený manželům se nezkracuje smrtí jednoho z nich.

SLOVNÍK PRÁVNÍCH POJMŮ

VYMĚNKÁŘ – osoba, která je oprávněná z výměnku (nejčastěji původní vlastník nemovitě věci, který zřizuje výměnek k tíži nabyvatele nemovitě věci).
DŮCHOD – nejedná se o důchod poskytovaný státem, nýbrž plátcem, tj. osobou, která se smluvně zavázala platit důchod příjemce důchodu.